

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Cur ait accipite & diuidite.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

eum. Et factus in agonia prolixius orabat. Et factus est sudor eius, sicut gutta sanguinis decurrentis in terram, v. 49. Videntes autem hi qui circa ipsum erant, quod futurum erat, dixerunt ei, Domine, si percutimus in gladio? v. 51. Respondens autem Iesus, ait: finite vsq; huc. v. 67. & 68. Si tu es Christus, dic nobis. Et ait illis, si vobis dixerim, non credetis mihi: si autem & interrogauero, non respondebitis mihi, neque dimittetis.

VERSUS 15.

Et ait illis: Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum antequam patiar.

QUESTIO I.

Quomodo desideravit?

§. 1. Cœnam paschalem edere se desiderasse, & magno quidem desiderio proficere, non enim mortem timuit, sed pro hominum salute obire optavit. Non autem ideo quia vltima cœna fuit, sed quia in ea plurimum beneficiorum in Apostolos erat expellendus. Hebraice *חֲזַן לְחֵם* *hithauiti thaua*, desideravi desiderium. Apud Epiphanium Hebraei sententiam dupliciter deprauarunt, nam *κράτος*, caro addiderunt, & præposita negatione per interrogationem protulerunt. *Μὴ θῆναι τὸν ἄνθρωπον τὸν τῆς τοῦ πατρὸς κράτος* *φάγειν μετ' ὑμῶν*. Num desiderio desideravi, hoc pascha carnem manducare?

§. 2. Pareus hinc necessitatem & voluntatem liberam conciliare nititur de grat. & lib. arbit. lib. 3. cap. 6. [Concludam, inquit, illustissimo sacrae Scripturae exemplo: Christus Seruator noster summa voluntate pro nobis passus, mortuus est: Desiderio, inquit, desideravi comedere hoc pascha vobiscum, antequam ego pariar. Necessario tamen & immutabiliter est passus: Nonne oportuit Christum pati, & ingredi in gloriam suam? Ita oportet fieri: oportet filium hominis pati: oportet filium hominis tradi: oportet exaltari filium hominis: oportet impleri in me: oportet eum a mortuis resurgere. Si igitur Christus Seruator voluitariè & necessariè est passus & mortuus pro nobis: sequitur voluntarium aliquod necessarium, & necessarium aliquod voluntarium esse posse: Proinde stat nostra veritas: iacet aduersarii Pelagiana assertio.]

Libert. as ne. cessitate hypothetica non tollitur. Respondeo; oportuisse illum pati, non absolutè, sed hypotheticè necessitate, quæ non obstat libertati. vt Bellarminus aliique docent. Facto enim diuino decreto oportuit, illum exqui, sed manente libertate, quam Deus fore ante decretum præuidit.

VERSUS 16.

Dico enim vobis, quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in regno Dei.

QUESTIO I.

Quomodo implendum in regno Dei?

Regnum Dei. §. 1. Magna tristitia Apostoli afflictabantur ob Magistri discessum, & quod audirent vltimam esse cœnam. Ille vero animos eorum altius erigit, vt potius considerent inchoari cœnam, quam in regno cœlorum sint perfecturi, seu completuri. ita Orig. tract. 35. in Matth. Euth. Theoph. Alii completum pascha interpretantur de passione & immolatione Christi. 1. Corinth. cap. 7. Pascha nostrum immolatus est Christus. Post mortem enim Christi mox epulum in

regno Dei æternum inceptit: iamque multa millena millia cum eo epulantur in regno cœlorum.

§. 2. Theophylactus regnum Dei vocat resurrectionem, quia per eam destructa mors est. Ad regnum Dei pertinere resurrectionem constat, sed pars illa est potius, seu initium.

VERSUS 17.

Et accepto calice gratias egit, & dixit: Accipite, & diuidite inter vos.

QUESTIO I.

Cur ait, Accipite & diuidite?

§. 1. Non pertinet ille calix ad Eucharistiam, sed alius est ab eo, de quo vers. 20. vt Hieron. Beda, Theophylactus. Consuetudinem Hebræorum fuisse, vt ab sumpto agno paschali paterfamilias poculum propinaret, quod circumiret, multi tradunt. Nam vers. 20. Lucas habet *καὶ ἔδωκεν*, postquam conatum est.

§. 2. Obicit Beza: [Sed his obstat, quod Matth. 26. vers. 29. hæc ipsa verba de fructu vitis, ad mystici poculi narrationem applicat. Quid amplius? Apud Syrum interpreterem, maxima meritis auctoritatis, non extant versiculi 17. & 18.]

Cur Syrus omiserit vers. 17. & 18. causam dicere non possum. Transmutare contra fidem omnium codicum non est consultum. Nec obstat quod Matth. 26. vers. 29. ad Eucharistiam cum calicem illa verba accommodet. Figura erat enim vt agnus corporis Domini, & potus post agnum, sanguinis.

VERSUS 28.

Vos autem estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis:

QUESTIO I.

Quomodo permanserunt cum eo in tentationibus?

§. 1. Tentationes sunt tribulationes & persecutiones Iudæorum, cum multi discederent. Ioan. 6. 67. hi perstiterunt, & palam scilicet cui sunt, & cum multi Principes crediderunt in eum, sed non confitebantur. Ioan. 22. 42. Paulus Christum per omnia tentatum affirmat. Hebr. 4. 15.

VERSUS 29.

Et ego dispono vobis, sicut disposui mihi Pater meus regnum.

QUESTIO I.

Qualere regnum disponit?

§. 1. Magnitudinem regni vtcumque indicat, cum ait, se disponere illi sicut Pater ipsi disposuit simili se non æquali dignitate: Summus enim Rex Regum Christus, sub summo regnabunt sancti: simili modo disposuit locutus est disertus Poeta:

Princepsq; senatus:

Sed regnantis erat.

Premium hoc per euerantiam esse ostendit. Porro particulam similitudinis quidam referunt ad auctoritatem,